

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής
Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)

Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής
Υποστήριξης ΕΣΠΑ

Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 1253

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος,
10563, Αθήνα
Πληροφορίες: Νίκος Γαβαλάς
Τηλέφωνο: 210 3742054
Email: stateaid_unit@minfin.gr

Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Προγράμματος «Πελοποννήσου»
Αλεξάνδρου Σούτσου 35, τ.κ.22132
Τρίπολη
e-mail: info@eydpelop.gr
sxygou@mou.gr

Θέμα: Διατύπωση γνώμης για ζητήματα κρατικών ενισχύσεων σχετικά με την Πρόσκληση με τίτλο «Υπηρεσίες Ανοιχτής φροντίδας και προληπτικής ιατρικής στην περιοχή της ΟΧΕ / ΒΑΑ...»

σχετ.: Το με α.π.288316/25.9.2025 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Πελοπόννησος» (Αρ.πρωτ.168441 ΕΙ 26.9.2025 ΕΥΚΕ-ΧΕ 1253).

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού εγγράφου της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Πελοπόννησος», στο οποίο επισυνάπτεται το σχέδιο Πρόσκλησης με τίτλο: «Υπηρεσίες Ανοιχτής φροντίδας και προληπτικής ιατρικής στην περιοχή της ΟΧΕ / ΒΑΑ...», για το οποίο ζητούνται οι απόψεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του Σχέδιου Πρόσκλησης το αντικείμενο του έργου περιγράφεται ως εξής:
«Η παρούσα δράση στοχεύει στη βελτίωση και επέκταση των κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων , εξασφαλίζοντας την ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτών σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας. Η Δράση επικεντρώνεται στην ανάπτυξη προληπτικών προγραμμάτων δημόσιας υγείας και στην παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης, με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Μέσω καινοτόμων προσεγγίσεων και της αξιοποίησης κινητών μονάδων, επιδιώκεται η άμεση προσβασιμότητα των υπηρεσιών σε όλη την περιοχή παρέμβασης, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής της περιοχής. Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω των δύο κατωτέρω περιγραφόμενων πράξεων σύμφωνα με τον Εγκεκριμένο χρηματοδοτικό πίνακα Στρατηγικής των Δήμων :
Α) «Ολοκληρωμένες Υπηρεσίες Ανοιχτής Φροντίδας, Βελτίωσης της Ποιότητας Ζωής & Κοινωνικής Ένταξης»
Σκοπός της Πράξης είναι η ανάπτυξη ενός πλέγματος κοινωνικών υπηρεσιών στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης, που στηρίζονται στην εξατομικευμένη προσέγγιση των ωφελούμενων και των οικογενειών τους και εστιάζουν στην ενδυνάμωση των ωφελούμενων, τη συμβουλευτική, την παροχή υπηρεσιών ανοιχτής φροντίδας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής με πρόσθετες δημιουργικές

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

δραστηριότητες, που συνδέονται με την κοινωνικοποίηση και την ενεργό υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όλοι οι κάτοικοι της περιοχής παρέμβασης με προτεραιότητα όσους ανήκουν σε ευάλωτες και ειδικές ομάδες καθώς και τους δικαιούχους του Ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Παρεχόμενες ενδεικτικές Υπηρεσίες είναι:

- Διάγνωση Αναγκών σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο
 - Ατομική Συμβουλευτική
 - Ομαδική Συμβουλευτική
 - Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη και Καθοδήγηση των οικογενειών σε ειδικές καταστάσεις, περίοδοι ανάρρωσης (μετα-νοσοκομειακή προσαρμογή και φροντίδα), διαχείριση πένθους, λοχεία κτλ.
 - Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη γονέων και εκπαιδευτικών, ευαισθητοποίηση και απόκτηση δεξιοτήτων για την αποτελεσματικότερη επικοινωνία, αυτογνωσία, τη διαχείριση συναισθημάτων και αποδοχή της διαφορετικότητας
 - Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη μαθητών
 - Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων για παιδιά και ενήλικες
 - Βιωματικά Εργαστήρια για την ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και την κοινωνική ενδυνάμωση των νέων
 - Βιωματική Ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία (AMEA) με την αξιοποίηση των εκφραστικών-εικαστικών μέσων με στόχο την κοινωνική μάθηση και ψυχική ανθεκτικότητα
 - Δραστηριότητες άθλησης και πολιτισμού
 - Προώθηση της ενεργού γήρανσης (προκλήσεις που συνδέονται με τη γήρανση μετατρέπονται σε ευκαιρίες μέσω εξειδικευμένων υπηρεσιών)
 - Υπηρεσίες ανίχνευσης, έγκαιρης διάγνωσης και υποστήριξης ηλικιωμένων και ατόμων με διαταραχές μνήμης
 - Υπηρεσίες Λογοθεραπείας για ενήλικες και άτομα με αναπηρία (AMEA)
 - Υπηρεσίες Κινησιοθεραπείας για ηλικιωμένους, άτομα με χρόνιες παθήσεις και άτομα με αναπηρία (AMEA)
 - Υπηρεσίες Φυσικοθεραπείας και αποκατάστασης για ενήλικες και ηλικιωμένους
 - Υπηρεσία Προσωποποιημένων «ραντεβού» για την κατ' οίκον φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων με κινητικά ή άλλα προβλήματα και χρονίως πασχόντων
 - Υπηρεσίες εξυπηρέτησης και στήριξης κατ' οίκον των ατόμων με αναπηρία (AMEA) με κινητικά ή άλλα προβλήματα προσαρμοστικότητας, καθώς και αντίστοιχη στήριξη των εμποδιζόμενων ατόμων
- Η παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών κοινωνικής ένταξης συμπληρώνει καταλυτικά το προσφερόμενο μίγμα κοινωνικών υπηρεσιών με στοχευμένες δράσεις, εξειδικευμένες υπηρεσίες και στελέχη / επιστημονικές ειδικότητες που δεν διαθέτουν (Κοινωνικοί Λειτουργοί, Ψυχολόγοι, Παιδοψυχολόγοι, Coaches, Φυσικοθεραπευτές, Λογοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές, Επισκέπτες Υγείας, Νοσηλευτές, Διαιτολόγοι/Διατροφολόγοι, Εικαστικοί, Οργανωτές Βιωματικών Εργαστηρίων, Γυμναστές).

Επιπλέον συμβάλλει στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου δικτύου κοινωνικής ένταξης με έμφαση την εξατομικευμένη και ολιστική προσέγγιση των ωφελομένων και των οικογενειών τους.

Β) «Κινητές Μονάδες Πρόληψης & Προαγωγής Δημόσιας Υγείας - Πρόληψη Καρδιαγγειακών Νοσημάτων Εγκεφαλικών Επεισοδίων, Άνοιας και άλλων Παθήσεων του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης όπως στοματικής υγείας, παχυσαρκίας, σακχαρώδη διαβήτη, υπέρτασης, αρρυθμιών, σκελετικής υγείας, οστεοπόρωσης χρόνιας αποφρακτικής πνευμονοπάθειας (Χ.Α.Π).»

Η δράση Κινητές Μονάδες Πρόληψης & Προαγωγής Υγείας εστιάζει στην Πρόληψη Καρδιαγγειακών Νοσημάτων, Εγκεφαλικών Επεισοδίων, Άνοιας και άλλων Παθήσεων του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης όπως στοματικής υγείας, παχυσαρκίας, σακχαρώδη διαβήτη, υπέρτασης, αρρυθμιών, σκελετικής υγείας, οστεοπόρωσης χρόνιας αποφρακτικής πνευμονοπάθειας (Χ.Α.Π).

Στη βάση της διαπιστωμένης ανάγκης του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης των Δήμων, ο εν λόγω πληθυσμός παρουσιάζει ολοένα αυξανόμενες ανάγκες φροντίδας, κυρίως λόγω επιπολασμού χρόνιων νοσημάτων, σημαντικής γεωγραφικής απόστασης για την προσέγγιση σε μονάδες Υγείας (Δημόσιες και Ιδιωτικές) και αυτό οδηγεί εν μέρει σε απομόνωση των κατοίκων των δυσπρόσιτων περιοχών και την έλλειψη της δυνατότητας έγκαιρης πρόβλεψης παθήσεων που παρουσιάζονται με αυξανόμενη συχνότητα στον πληθυσμό αυτό.

Τα καρδιαγγειακά νοσήματα είναι η κύρια αιτία θανάτου παγκοσμίως, ενώ τα αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια αποτελούν μία από τις σημαντικότερες αιτίες θανάτου και αναπηρίας και η χρόνια ανικανότητα που πολλές φορές προκαλούν δημιουργεί έντονο κοινωνικό και οικονομικό πρόβλημα.

Με την προτεινόμενη Δράση θα ληφθεί πρόνοια στο θέμα αυτό εξασφαλίζοντας το είδος της προληπτικών εξετάσεων που απαιτούνται στη βάση των Υπηρεσιών επαγγελματιών του Τομέα της Υγείας και στην περιοχή κατοικίας του πληθυσμού.

Σχετικά με τις παθήσεις οι οποίες σχετίζονται με την στοματική υγεία, την παχυσαρκία, τον σακχαρώδη διαβήτη, την υπέρταση την σκελετική υγεία, την οστεοπόρωση και τη ΧΑΠ, ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί στην ηλικιακή διαστρωμάτωση του πληθυσμού έτσι ώστε τα παιδιά και οι έφηβοι να λάβουν πρόληψη στις περιπτώσεις εκείνες όπου η όποια θεραπεία και οι λοιπές απαραίτητες παρεμβάσεις θα αποδώσουν έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση της πάθησης.

Σημειώνεται ότι η πράξη έχει προληπτικό χαρακτήρα και δεν απευθύνεται σε αυτούς οι οποίοι έχουν διαπιστωμένη πάθηση, αλλά σε εκείνους που παρότι ανήκουν στις Ομάδες που στατιστικά παρουσιάζουν μεγαλύτερη πιθανότητα εμφάνισης, εντούτοις δεν έχουν προβεί στις απαραίτητες εξετάσεις.

Με την προτεινόμενη πράξη των Κινητών Μονάδων Πρόληψης & Προαγωγής Δημόσιας Υγείας επιτυγχάνεται η εξατομικευμένη φροντίδα των κατοίκων της Περιφέρειας, στον τόπο διαμονής τους.

Η διάρκεια υλοποίησης της δράσης θα είναι 36 μήνες, με δυνατότητα παράτασης έως τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας δαπανών στα πλαίσια του Προγράμματος Πελοπόννησος 2021-2027».

Δυνητικοί Δικαιούχοι της Δράσης είναι Δήμοι της Περιφέρειας Πελοποννήσου και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τους παραπάνω αναφερόμενους.

Σημειώνεται ότι στο υπό εξέταση σχέδιο Πρόσκλησης δεν προσδιορίζεται η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». «Επιχειρήσεις» θεωρούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

3. Προκειμένου να καθοριστεί εάν οι ανωτέρω δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν μέσω της υπό εξέταση Πρόσκλησης ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, είναι αναγκαίο να διαπιστωθεί εάν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης:
- α) χρηματοδότηση με κρατικούς πόρους,
 - β) χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος,
 - γ) επιλεκτική μεταχείριση,
 - δ) επίδραση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και νόθευση ή απειλή νόθευσης του ανταγωνισμού.
- Η σωρευτική πλήρωση των ανωτέρω προϋποθέσεων είναι αναγκαίο να εξεταστεί τόσο σε επίπεδο (α) δικαιούχου όσο και στο επίπεδο (β) αναδόχων και (γ) ωφελούμενων από τις εν λόγω υπηρεσίες. Συνεπώς αναφορικά με την σωρευτική πλήρωση των ανωτέρω προϋποθέσεων σημειώνουμε τα ακόλουθα:
- Για τους δυνητικούς δικαιούχους της υπό εξέταση δράσης, συγκεκριμένα για τους Δήμους της Περιφέρειας Πελοποννήσου, εφόσον το σύνολο της δαπάνης της εκάστοτε Πράξης υλοποιηθεί μέσω αναδόχων οι οποίοι θα επιλεγούν μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας (ίση μεταχείριση υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού, αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης υπηρεσιών που παρέχονται από ανάλογους φορείς του εξωτερικού) και ο εκάστοτε δικαιούχος δεν παρακρατεί κανένα ποσό (π.χ. για διαχειριστικά κόστη, προμήθεια εξοπλισμού ή άλλες δαπάνες), τότε δεν εκπληρώνεται η προϋπόθεση β) που αφορά την χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος, και κατά συνέπεια δεν προκύπτουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων για τον δικαιούχο.
 - Αντίστοιχα με τα ανωτέρω εφόσον οι Ανάδοχοι για την παροχή των υπηρεσιών των Πράξεων επιλεγούν μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας, τότε δεν εκπληρώνεται ούτε και για αυτούς η προϋπόθεση β) που αφορά την χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος, και κατά συνέπεια δεν προκύπτουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων για τους Αναδόχους.
4. Επομένως συνεκτιμώντας τα ανωτέρω, καθώς και ότι από την εξέταση της περιγραφής του αντικειμένου του έργου δεν δύναται να καθοριστεί με ασφάλεια η ύπαρξη η μη στοιχείων κρατικών ενισχύσεων της υπό εξέταση Πρόσκλησης τόσο σε επίπεδο (α) δικαιούχου όσο και στο επίπεδο (β) αναδόχων/παρόχων και (γ) ληπτών-ωφελούμενων των υπηρεσιών, κρίνεται αναγκαίο στο προοίμιο της Πρόσκλησης να περιληφθεί ευρύ θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με το οποίο δύναται να εξεταστούν οι υποβαλλόμενες προτάσεις και οι μεμονωμένες προτάσεις στο πλαίσιο της υπό εξέταση Πρόσκλησης να εξεταστούν διακριτά αναφορικά με την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη με αρ.πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων». Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

5. Ως προς το θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων, για ασφάλεια δικαίου, στο προοίμιο (έχοντας υπόψη) του υπό εξέταση σχεδίου Πρόσκλησης θα πρέπει να προστεθούν τα ακόλουθα:
- α. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
 - β. Η Απόφαση της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2011 για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (2012/21/ΕΕ).
 - γ. Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (2012/C8/02).
 - δ. Η Ανακοίνωση της Επιτροπής (11.1.2012) Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2011) (2012/C 8/03).
 - ε. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2023/2832 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος.
 - στ. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2831 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
6. Επίσης, στο κεφάλαιο 3 «Επιλεξιμότητα» του σχεδίου Πρόσκλησης κρίνεται απαραίτητη η προσθήκη των παρακάτω:
- «Για τα έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για τις συγκεκριμένες δράσεις δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων του κυρίου έργου. Η αποφυγή της διεπιδότησης μπορεί να διασφαλιστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δε στηρίζει άλλες δραστηριότητες. Προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Επίσης για να αποφευχθεί η χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος κατά την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών στο πλαίσιο υλοποίησης έργων, είναι αναγκαίο οι προμήθειες / υπηρεσίες /εργολαβίες να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών».

- «Έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων. Όσον αφορά στη συγκεκριμένη πρόσκληση, εάν κάποια δράση ή τμήμα δράσης κριθεί ότι εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής είτε μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), είτε μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, μέχρι του ποσού των 300.000 ευρώ. Επισημαίνεται ότι σε περιπτώσεις κρατικής ενίσχυσης, το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ίδιους πόρους του δικαιούχου, οι οποίοι δεν εμπεριέχουν στοιχείο κρατικής ενίσχυσης. Σε αντίθετη περίπτωση θα επέρχεται μείωση του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης. Για δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση, στοιχεία προκειμένου να εξεταστεί η εκπλήρωση των προϋποθέσεων του Γενικού και Ειδικού Μέρους του Κανονισμού αυτού. Υπενθυμίζεται ότι για δράσεις που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο του έργου Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας καθώς επίσης και να ελέγχεται το σύνολο των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας του Κανονισμού».
 - «Έργα που συνιστούν ειδικές περιπτώσεις άσκησης οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες παράγουν αποτελέσματα προς το γενικό δημόσιο όφελος και δεν θα μπορούσαν να παρασχεθούν από την αγορά χωρίς την παρέμβαση του κράτους, είναι δυνατόν να συνιστούν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Στις περιπτώσεις των ΥΓΟΣ το ύψος της δημόσιας χρηματοδότησης του έργου προσδιορίζεται μέσω κατάλληλης χρηματοοικονομικής ανάλυσης προσδιορισμού της αντιστάθμισης, σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο δίκαιο των ΥΓΟΣ».
7. Γενική επισήμανση: Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από την οικεία Διαχειριστική Αρχή, όσον αφορά στην χρηματοδότηση στον ίδιο ή σε άλλους Δικαιούχους Πράξεων παραπλήσιου περιεχομένου. Ενδεικτικά σε περίπτωση, κατά την οποία ο ανωτέρω Δικαιούχος ή άλλοι Δικαιούχοι έχουν ήδη ή πρόκειται στο άμεσο μέλλον να αναλάβουν την υλοποίηση πράξεων με συναφές αντικείμενο, τότε η περιγραφή και διαστασιολόγηση των πράξεων πρέπει να είναι σαφής ακριβής και ξεκάθαρη προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων ή και ενδεχόμενης σταυροειδούς χρηματοδότησης.
8. Επιπλέον σημειώνεται ότι, εφόσον για την υλοποίηση Πράξης χρησιμοποιηθεί άρθρο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, πρέπει:
- με την έκδοση της απόφασης ένταξης πράξης, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει άμεσα να συμπληρώσει και να διαβιβάσει την ΕΥΚΕ ΧΕ το Παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 (ΓΑΚ), που περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με

τις κρατικές ενισχύσεις που απαλλάσσονται σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω Κανονισμού, προκειμένου η ΕΥΚΕ ΧΕ να προβεί στην ηλεκτρονική υποβολή της πράξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού) μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής SANI, εντός των καθορισθέντων χρονικών ορίων που τίθενται στο άρθρο 11 του ΓΑΚ.

- σε περίπτωση που η χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση αφορά σε ποσό 100.000 € και άνω, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει να αποστέλλει στην ΕΥΚΕ ΧΕ τα στοιχεία που απαιτούνται για τη δημοσιοποίηση χορηγηθείσας μεμονωμένης κρατικής ενίσχυσης στην εφαρμογή TAM (Transparency Award Module) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατ' εφαρμογή της με αρ. πρωτ. 12163/ΕΥΚΕ/4902/27.01.2017 επιστολής της ΕΥΚΕ με θέμα «Υποχρέωση και διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων κρατικών ενισχύσεων» (Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΓΑΚ) η οποία επικαιροποιήθηκε μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στις 10.07.2023 «Νέα όρια δημοσίευσης πληροφοριών στο TAM».

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιασδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων καθώς και το ζήτημα καθορισμού δικαιούχου του έργου σε σχέση με το ΣΔΕ 2021-2027.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο του Σχεδίου Πρόσκλησης, έγγραφο στο οποίο αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ-ΧΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ
Ευάγγελος Στουραϊτης

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Αν. Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
2. Γραφείο Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ
3. Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής κι Επιχειρησιακής Υποστήριξης
4. Ε.Υ.Κ.Ε.-Χ.Ε.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

